

JAARVERSLAG 2020

Inleiding

Sociale partners ANKO, FNV MOOI en CNV Vakmensen werken op sociaaleconomisch gebied samen binnen de stichting Brancheplatform Kappers. Sociale partners worden voor de voorbereiding en uitvoering van werkzaamheden ondersteund door een bureau gevestigd in Utrecht.

In 2020 heeft het Brancheplatform Kappers de nodige activiteiten ontplooid. De activiteiten hebben voornamelijk betrekking op de gebieden onderwijs, sociaaleconomisch beleid en arbeidsomstandigheden. In dit jaarverslag treft u een korte weergave aan van de activiteiten en projecten welke in het jaar 2020 hebben plaatsgevonden.

1. ALGEMEEN

Het verslagjaar 2020 kenmerkt zich bij uitstek als het jaar waarin COVID-19 en de maatregelen om verdere verspreiding van COVID-19 te voorkomen, een grote impact hebben gehad op de financiële positie van kapsalons in Nederland. De tijdelijke sluiting van de kapsalons vond in 2020 plaats gedurende twee periodes te weten van 23 maart tot 11 mei 2020 en vanaf 15 december 2020 (tot 3 maart 2021). De steunmaatregelen van de overheid hebben weliswaar financieel voor enige verlichting gezorgd maar waren onvoldoende om de kappersbedrijven volledig te compenseren.

De gedwongen sluiting van de bedrijven zal naar verwachting in 2021 ook nog een negatief effect hebben op de sector. Bedrijven die het financieel niet kunnen bolwerken zullen gedwongen zijn hun bedrijfsactiviteiten te staken en medewerkers van werk naar werk te begeleiden of te ontslaan. Deze periode van afnemende werkgelegenheid is van invloed op de collectieve voorzieningen die de branche kent.

Mocht in 2021 een verslechterde financiële situatie voor kapsalons langer aanhouden dan kan dit op termijn ook van invloed zijn op de structuur van de kappersbranche. Een scenario is dat door afnemende werkgelegenheid bij een aantal kapsalons met personeel dit kan leiden tot een groei van het aantal zelfstandigen zonder personeel en tot een groei van grote bedrijven met meerdere vestigingen. COVID-19 is ook van invloed op de positie en ontwikkeling van werknemers en leerlingen die een kappersopleiding volgen. Door de vanuit overheidswege gedwongen sluiting van kapsalons hebben werknemers minder mogelijkheden gehad tot verdere ontwikkeling. Voor jonge vakmensen is groei naar vakbekwaamheid noodzakelijk om het beroep succesvol uit te kunnen oefenen en voorwaarde om een vakbekwame kapper te worden.

Ook hebben leerlingen van kappersopleidingen de praktijkcomponent van de kapsalon nodig om de vaardigheden te ontwikkelen die zij na diplomering nodig hebben om succesvol te kunnen werken in de kappersbranche. Tijdens de gedwongen sluiting van de salons hebben leerlingen niet kunnen werken en geen stage kunnen lopen in de kapsalons. Ook na de heropening van de salons lijken minder stagiaires een stageplek gevonden te hebben. Verwacht wordt wel dat de sector zich na de coronacrisis qua stageplekken weer gedeeltelijk zal herstellen.

COVID-19 heeft ook gevolgen voor het collectieve overleg van sociale partners binnen het Brancheplatform Kappers. ANKO, CNV Vakmensen en FNV MOOI hebben veel tijd gestoken in de informatievoorziening naar de respectievelijke achterbannen en zijn gesprekken aangegaan met politiek verantwoordelijken en deskundigen om de belangen van de kappersbranche voor het voetlicht te brengen. Sociale partners hebben hiermee enerzijds invloed uit kunnen oefenen en anderzijds een waardevolle en begeleidende rol naar hun achterban kunnen invullen. Vanwege een minder economisch klimaat ten gevolge van de lockdowns en de onvoorspelbaarheid van het consumentengedrag na de lockdown zijn de cao-onderhandelingen uitgesteld. Ook de gesprekken die sociale partners met elkaar voeren over de toekomstagenda en ontwikkeling van de sector zijn opgeschort.

Sociale partners zijn gematigd optimistisch met betrekking tot de toekomst. De verwachting is dat na vaccinatie de maatregelen, om verdere verspreiding van COVID-19 te voorkomen, stapsgewijs afgebouwd kunnen worden zodat kapsalons in 2021 hun activiteiten weer volledig kunnen uitvoeren en dat het economisch herstel spoedig in zal zetten waardoor consumenten de weg naar de kapsalon weer weten te vinden.

2. BESTUUR

Het bestuur van het Brancheplatform Kappers is statutair paritair samengesteld uit de sociale partners in de kappersbranche en bestaat uit zes leden. Drie leden worden benoemd door de ANKO, twee leden door FNV MOOI en één lid door CNV Vakmensen. Het bestuur kent sinds de laatste statutenwijziging niet langer plaatsvervangende bestuursleden.

In het verslagjaar is een onafhankelijke voorzitter (boventallig) aangesteld ter bewaking van het bestuurlijke proces en de voortgang.

Samenstelling bestuur

Eind 2020 was de bestuurssamenstelling van het Brancheplatform Kappers als volgt:

M. Patijn (voorzitter namens FNV MOOI)

W. van Unen (vicevoorzitter namens de ANKO)

W. Kruithof (bestuurslid namens CNV Vakmensen)

M. Leus (bestuurslid namens de ANKO)

G. ter Avest (bestuurslid namens de ANKO)

N. van de Kar (bestuurslid namens FNV MOOI)

De heer W. Kooijman treedt op als onafhankelijk voorzitter.

Bestuursvergaderingen

In het verslagjaar 2020 is het bestuur vijf keer in vergadering bijeengeeweest. Op bestuurlijk niveau is in het verslagjaar ook twee keer overleg gevoerd met het bestuur van het Bedrijfstakpensioenfonds Kappers.

Commissies/werkgroepen

Om adviezen aan het bestuur beter bij de branche aan te laten sluiten zijn commissies of werkgroepen ingesteld, samengesteld uit deskundigen van sociale partners. De vaste commissies komen maximaal vijf keer per jaar bijeen, hanteren hun eigen beleidsagenda passend binnen de beleidskaders aangegeven door het bestuur, en adviseren het bestuur op de verschillende beleidsterreinen. De incidentele commissies/werkgroepen komen bijeen zolang dat voor het te behandelen onderwerp van belang is. De vaste commissies zijn de commissie Arbeidsomstandigheden, commissie Onderwijs en Commissie Arbeidsvoorwaarden.

De commissies/werkgroepen die in 2020 actief waren, zijn:

- *Commissie Arbeidsomstandigheden.*

De commissie arbeidsomstandigheden is in 2020 vier keer bijeengeeweest. De campagne Healthy Hairdresser vestigt de aandacht op gezond en veilig werken en richt zich op verschillende doelgroepen als werkgevers, werknemers, leerlingen, docenten en opleidingen, toeleveranciers en ondernemers zonder personeel. In 2020 zijn in het kader van de campagne Healthy Hairdresser verschillende activiteiten uitgevoerd als aanpassing/onderhoud/verbeteren website, video's, blogs, persberichten en aanwezigheid bij evenementen. Verder is gesproken over een arbocatalogus corona en opname van aanvullende bepalingen in de branche-erkende RI&E Kappers en over actualisering van de bestaande ventilatie-eisen voor kapsalons in verband met mogelijke verspreiding van virussen door ventilatieapparatuur. Tevens heeft de commissie kennis kunnen nemen van een initiatief van de ANKO (in samenwerking met andere brancheorganisaties) om het format van de RI&E te wijzigen waardoor werkgevers en werknemers de RI&E als zinvoller gaan ervaren enerzijds in een lagere belasting, anderzijds in meer kennis van gezond en veilig werken. De bonden hebben aangedrongen op tijdige

betrokkenheid om te voorkomen dat een nieuwe opzet op te weinig draagvlak kan rekenen.

- *Commissie Arbeidsvoorwaarden*
De commissie arbeidsvoorwaarden is in 2020 niet bijeengeweest maar schriftelijk geraadpleegd over actualiseren diplomalijs en evaluatie pilot zeggenschap..
- *Commissie Nulmeting Arbo*
In 2020 heeft de commissie nulmeting het onderzoek dat Bureau Bartels uitvoert in opdracht van het Brancheplatform Kappers naar de bekendheid met de gezond en veilig-werken-regels en campagne Healthy Hairdresser begeleid. Vanwege de coronacrisis is het onderzoek verlengd en eind 2020 in concept opgeleverd. In 2021 zal het onderzoek worden afgerond.
- *Commissie Onderwijs*
In 2020 is de commissie onderwijs vijf keer bijeengeweest. De volgende onderwerpen zijn o.a. besproken: Onderzoek Beroepscompetentieprofielen Black & Mixed Hair, herziening Servicedocument in verband met het nieuwe Kwalificatiedossier Haarverzorging zoals ingegaan op 1 augustus 2020, branchediploma, erkende leerbedrijven, brancheassessoren, examinering, erkenningsregeling leerbedrijven, terugloop aantal BBL-leerlingen, Convenant MBO-Raad – sociale partners, SkillsHeroes/kapper wedstrijden voor leerlingen, Promotie Beroepsonderwijs (tijdens Prinsjesdag). Het branchediploma Hairstylist Allround Dame is inhoudelijk ontwikkeld. De pilotexamens zouden in oktober 2020 plaatsvinden maar zijn in verband met de maatregelen om de verspreiding van corona verder te voorkomen, verschoven naar 2021. Promotie Beroepsonderwijs tijdens Prinsjesdag is op kleine schaal mogelijk gebleken. Het kapsel van de minister van Onderwijs is tijdens het evenement gestyled door één van de leerlingen van de kappersopleidingen.
- *Commissie Onderzoek Gegevens Kappersbranche*
De commissie Onderzoek Gegevens Kappersbranche is in 2020 twee keer bijeen geweest om te overleggen over de te onderzoeken gegevens en de frequentie waarmee de gegevens onderzocht moeten worden. Dat heeft in 2021 geleid tot een voorstel van onderzoeksbureau Panteia. Dit onderzoek zal 2021 plaats gaan vinden.
- *Werkgroep Toekomstbestendig Pensioen*
De werkgroep Toekomstbestendig Pensioen adviseert het bestuur over een toekomstbestendig pensioen voor de kappersbranche met als uitgangspunt het gesloten Pensioenakkoord. Zowel de werkgevers- als werknemersgeleding beschikt over een eigen pensioendeskundige die gezamenlijk de onafhankelijke voorzitter ondersteunen.
- *Commissie Afwikkeling betrokkenheid Visavi*
In het verslagjaar heeft een commissie oplossingsrichtingen besproken om een einde te maken aan de zakelijke betrokkenheid van BPK (als aandeelhouder) bij Visavi BV. De besproken voorstellen zijn door twee verkenners besproken met de andere aandeelhouder/directie van Visavi BV. In het verslagjaar was nog geen overeenstemming bereikt over de zakelijke afwikkeling.
- *Toekomstagenda*
In het verslagjaar hebben sociale partners, naar aanleiding van een afspraak daarover in de Cao voor het Kappersbedrijf, een eerste bespreking gevoerd over een gezamenlijke Toekomstagenda/visie op collectieve zaken onder leiding van de onafhankelijk voorzitter. Level playing field maakt onderdeel uit

van de toekomstagenda. De besprekingen zijn in verband met de coronamaatregelen opgeschort tot 2021.

3. BUREAU

In het verslagjaar 2020 is de personele omvang van het bureau licht gewijzigd ten opzichte van vorige jaren. De bureauorganisatie kent sinds 2020 in totaal 2,1 fte's: een directeur (fulltime), een medewerker financiën & administratie (24 uur) en een medewerker administratie & organisatie (20 uur).

Het bureau verzorgt de voorbereiding en uitvoering van verschillende projecten, verzorgt het secretariaat van het bestuur en commissies en verricht overige werkzaamheden op financieel gebied zoals financiële administratie, financiële verslaglegging en de jaarrekening. Het bureau fungeert ook als helpdesk voor werkgevers en werknemers en externe organisaties op de genoemde beleidsterreinen.

Voor 2020 is een werkplan opgesteld waarin de activiteiten met inschatting van de benodigde tijd benoemd staan. Op grond daarvan is een begroting voor 2020 opgesteld en is voor diverse activiteiten subsidie aangevraagd bij het Sociaal Fonds voor Opleiding en Ontwikkeling in het Kappersbedrijf.

Het bureau is eind december 2020 verhuisd naar de Computerweg 11 in Utrecht. Daar huurt het bureau nu twee kantoor kamers.

4. ONDERWIJSACTIVITEITEN

In het verslagjaar 2020 zijn verschillende activiteiten ontplooid die betrekking hebben op onderwijs.

- *Beroepscompetentieprofielen Black & Mixed Hair (BCP)*

In het verslagjaar is het onderzoek naar beroepscompetentieprofielen Black & Mixed Hair (BCP) voor de kappersbranche afgerond. In een beroepscompetentieprofiel ligt vast wat een kapper met ongeveer vier jaar ervaring na het behalen van het diploma, moet kennen en kunnen en over welke vaardigheden de kapper moet beschikken om het beroep van black & mixed hair kapper goed uit te kunnen oefenen.

Onder leiding van een externe projectleider en deskundige black & mixed hair kappers zijn twee beroepscompetentieprofielen ontwikkeld: 1. Black en Mixed Hair kapper 2. Black en Mixed Hair kapper allround. De beroepscompetentieprofielen Black & Mixed Hair zijn aangeboden aan de MBO-Raad/Onderwijscluster UV en aan de NRTO.

- *Herziening Kwalificatiedossier Haarverzorging*

Op basis van de geactualiseerde Beroepscompetentieprofielen Kapper heeft de stichting Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) het Kwalificatiedossier Haarverzorging herzien en ingevoerd per 1 augustus 2020. Het cohort leerlingen dat in augustus/september 2020 is gestart met de kappersopleiding, volgt de opleiding op basis van het herziene kwalificatiedossier haarverzorging.

- *Branchediploma: kwaliteit van vakmanschap/ leven lang ontwikkelen:*

In het verslagjaar hebben sociale partners een onderwijskundig adviesbureau opdracht gegeven om de inhoud van het branchediploma Hairstylist Allround Dame te ontwikkelen en door middel van pilotexamens (50 deelnemers) te testen of de ontwikkelde inhoud aansluit bij de wensen van sociale partners. De ontwikkeling van de inhoud is begeleid door deskundigen uit de branche. Wegens corona en het risico om besmet te worden dan wel het risico om corona te verspreiden is in het verslag besloten om de pilotexamens te verplaatsen naar 2021.

- *Brancheassessoren namens het georganiseerde bedrijfsleven*
De brancheassessoren verbonden aan Visavi treden formeel gezien op namens het georganiseerde bedrijfsleven, samenwerkend binnen het Brancheplatform Kappers. Het beheer van de brancheassessoren (training, kennis, inzet en kwantiteit) wordt namens het Brancheplatform Kappers uitgevoerd door Visavi.
- *Wedstrijden voor leerlingen kappersopleidingen*
In 2020 hebben sociale partners, in samenwerking met het onderwijsveld en WorldSkills Netherlands in maart de finale georganiseerd van de beroepenwedstijd voor leerlingen SkillsHeroes/kapper. De wedstrijd past in het streven om excellentie en vakmanschap van leerlingen te verhogen. Gezamenlijk is de wedstrijdopdracht bepaald en geschreven en zijn vanuit verschillende disciplines vakjuryleden aangesteld.
Team Nederland, bestaande uit de winnaars van de verschillende Nederlandse beroepenwedstrijden, heeft vanwege de risico's door Corona, niet deelgenomen aan de EuroSkills wedstrijden in Graz Oostenrijk.
- *Overleg MBO-Raad-Onderwijscluster UV, NRTO en sociale partners*
In het verslagjaar is een vervolg gegeven aan de besprekingen met de MBO-Raad/Onderwijscluster-UV en NRTO over diverse onderwerpen met betrekking tot onderwijs in de kappersbranche. Zo is gesproken over de terugloop van aantal BBL-leerlingen in de opleidingen en de oorzaak daarvan. Ook is aan de orde geweest het aanpassen van de erkenningsregeling om de kwalitatieve erkende leerbedrijven te scheiden van de minder kwalitatieve. Ook is gesproken over de ontwikkeling van het branchediploma, BCP Black & Mixed Hair en excellentiebevordering van leerlingen en docenten. De herziening van het servicedocument, nodig vanwege de invoering van het herzien kwalificatiedossier Haarverzorging in 2020, is onder leiding van een externe projectleider in gezamenlijkheid van bedrijfsleven (BPK) en onderwijsveld (MBO-Raad/NRTO) tot stand gekomen. Daarmee is sprake van een breed gedragen servicedocument dat bijdraagt aan de kwaliteit van gediplomeerden.
- *Herziening Servicedocument*
Het servicedocument geeft onderwijs en bedrijfsleven (docenten, examenconstructeurs en begeleiders op school en in de beroepspraktijk) ondersteuning en is een handreiking die gebruikt kan worden voor zowel het ontwikkelen en geven van onderwijs als voor het construeren van examens. In het verslagjaar is het Servicedocument herzien en aangepast aan het herziening kwalificatiedossier Haarverzorging. Bij de herziening van het Servicedocument zijn de MBO-Raad/Onderwijscluster UV, NRTO en BPK (bedrijfsleven) gezamenlijk betrokken geweest.
- *Promotie beroepsonderwijs*
In samenwerking met WorldSkills Netherlands hebben sociale partners ook in 2020 het middelbaar beroepsonderwijs, en meer specifiek de kappersopleidingen, op kleine schaal (vanwege Corona) gepromoot onder Tweede Kamerleden. Politici zijn benaderd om 's morgens op Prinsjesdag het haar te laten stylen door excellente kappersleerlingen die in 2020 deelgenomen hebben aan de finale van SkillsHeroes/kapper. De opzet van het evenement was dit jaar door corona kleinschaliger dan voorgaande jaren. Zo hadden de pers en sociale partners geen toegang tot de salon omdat anders niet voldaan kon worden aan de maatregelen om verdere verspreiding van Corona te voorkomen.

5. ARBEIDSVOORWAARDEN

In het verslagjaar 2020 zijn verschillende activiteiten ontplooid op het gebied van arbeidsvoorwaarden.

- *Toekomstagenda*
In het verslagjaar hebben sociale partners een start gemaakt, als uitvloeisel van de Cao voor het Kappersbedrijf, om met elkaar te praten over een gezamenlijke toekomstagenda/visie op (collectieve) ontwikkelingen in de branche. Level playing field maakt onderdeel uit van de bespreking. Door corona heeft slechts één sessie plaats kunnen vinden. De bespreking wordt in 2021 voortgezet.
- *Actualiseren diplomalijst en de evaluatie pilot zeggenschap.*
In de Cao voor het Kappersbedrijf zijn afspraken gemaakt m.b.t. het actualiseren van de diplomalijst en het evalueren van de pilot zeggenschap. Beide notities zijn voorgelegd aan de commissie arbeidsvoorwaarden en besproken in het bestuur. Beide notities worden t.z.t. aangeboden aan cao-partijen.
- *Opleidingssubsidie*
Ten gevolge van afspraken gemaakt in de cao kunnen werkgevers bij het Brancheplatform Kappers een Opleidingssubsidie van maximaal EUR 100,- aanvragen voor gevolgde cursussen door werknemers. Het bureau van het Brancheplatform Kappers voert de regeling uit. Cursussen, trainingen etc. dienen gevolgd te zijn vóór 1 februari 2020.
- *Arbeidsmarkt vouchers*
Ten gevolge van afspraken gemaakt in de cao hebben FNV MOOI en CNV Vakmensen in het verslagjaar middelen ontvangen om leden en niet-leden een arbeidsmarktvoucher te kunnen aanbieden ter financiering van een door de werknemer gewenst loopbaanadvies dan wel een gewenste externe cursus, training etc. De regeling kent een looptijd tot 1 februari 2020.

6. VERBETEREN ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN

In het verslagjaar 2020 zijn verschillende activiteiten ontplooid op het gebied van het verbeteren van arbeidsomstandigheden.

- *Campagne Healthy Hairdresser*
Voor het verbeteren van arbeidsomstandigheden is een commissie Arbeidsomstandigheden ingesteld, samengesteld uit leden van sociale partners. De commissie Arbeidsomstandigheden begeleidt o.a. de campagne Healthy Hairdresser. Deze campagne moet werkenden, leerlingen, docenten en toeleveranciers in de kappersbranche bekend maken met de gezond en veilig werken regels zoals vastgelegd in de Arbocatalogus Kappersbranche.
In de Arbocatalogus Kappersbranche worden drie risico's onderscheiden: fysieke belasting, psychosociale arbeidsbelasting en allergene belasting. Sociale partners hebben in 2020 de campagne Healthy Hairdresser, om gezond en veilig werken in de kappersbranche te realiseren, vervolgd. In het verslagjaar is gewerkt aan nieuwe video's, lesmateriaal voor docenten, optimaliseren van de website en communicatie via social media.
- *Nulmeting*
In het verslagjaar is onderzocht in hoeverre de gezond en veilig werken regels bekend zijn bij de verschillende doelgroepen en hoe groot de bekendheid met de campagne Healthy Hairdresser is. In

2021 wordt het eindrapport opgeleverd. De resultaten van het onderzoek zullen gebruikt worden om de voorlichting en campagne verder op de verschillende doelgroepen af te stemmen, om zo nodig nieuwe instrumenten te ontwikkelen en om te kunnen meten (via vervolgmeting) of de bekendheid met de gezond en veilig werken regels en campagne Healthy Hairdresser de komende jaren stijgt.

- *Risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E)*

In het verslagjaar heeft het Steunpunt RI&E de RI&E Kappersbranche wederom erkend en de branche-erkenning opnieuw voor een periode van drie jaren verleend.

Met betrekking tot de RI&E in algemene zin is een blauwdruk gepresenteerd (op initiatief van de ANKO (in samenwerking met andere brancheorganisaties) om de RI&E minder belastend te laten zijn voor werkgevers en inhoudelijk beter te laten bekliven bij werknemers zodat zij meer kennis van gezond en veilig werken krijgen. De bonden hebben aangedrongen op tijdige betrokkenheid om te voorkomen dat een nieuwe opzet op te weinig draagvlak kan rekenen.

7. TOEKOMSTBESTENDIG PENSIOEN

Het gesloten pensioenakkoord is voor sociale partners aanleiding geweest om in het verslagjaar gezamenlijk te verkennen hoe de toekomstige pensioenregeling voor de kappersbranche, met als uitgangspunt de kaders van het pensioenakkoord, inhoudelijk vorm gegeven kan worden. De verkenning wordt in 2021 vervolgd. Onderdeel van de bespreking over de toekomst van het pensioen was de pensioenpremie 2021. Sociale partners hebben geen overeenstemming kunnen bereiken over de premiestelling voor 2021. Om deze reden heeft het bestuur van BPF Kappers besloten om de pensioenpremie voor 2021 kostendekkend vast te stellen en te verhogen naar 12,2% (was 9%)

8. GEGEVENS KAPPERSBRANCHE

Sinds het verdwijnen van organisaties als HBA en KOC Nederland kampen sociale partners met een gebrek aan actuele cijfers op diverse terreinen. Actuele cijfers over de branche zijn noodzakelijk voor politieke beïnvloeding en het ontwikkelen van beleidsvisies op de verschillende beleidsterreinen. In het verslagjaar is met onderzoeksbureau Panteia overlegd over welke kerndata onderzocht worden, de frequentie van onderzoek en gebruik te maken van bestaande data uit bestanden van CBS, KvK e.d. en aanvullend onderzoek via enquêtes onder werkgevers/werkenden. Het onderzoek zal in 2021 plaatsvinden.

9. CAO VOOR HET KAPPERSBEDRIJF

In het verslagjaar hebben cao-partijen ten gevolge van de coronacrisis geen onderhandelingen gevoerd over een nieuwe Cao voor het Kappersbedrijf. De werkingsduur van de Cao voor het Kappers is op 31 januari 2021 verstreken.